

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Šifte tsadiqim

Lerner, Pinḥas <mi-Dinovits>

<ץיבונידמ> סחניפ

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 5681 [1920 oder 1921]

חלשיו

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9418

ד' ימלך וגו' ועד חומרים ז"ל [יחזקאל כח] ורצק' יצא
 דמיאל היכא קמכתי דעתייהו ועקרי מה דאמר ונסה גדול
 הבנור והכרח אומר ר' ילחק צריח יודעים בהקציה שאומתי
 הוא (ונקבים על האונות וכוונת את העקר) לפיכך לא חצו
 לו עיב זלזה לעוה' צ' רמז על האונות אינם נוכזים ואומרים
 ימלך חבל הרבוס רוחו כהוא עלמא : עלמא דעקרי
 חוגרים קאים בגין דלא ישמחו חויצו' לי וקציה גרוומס על
 כל צרכם וחטלה : דמיאל ונסה גדול

וישקה

וישקה יעקב מלאכים לפיכך אל עשו אחיו מהרב הקדוש
 ר' לויב (שרהם) ז"ל כי ידוע צאם מרח הדין
 עדיין נכח יכולין בקל להנותיקו ומשאיכ כשיוכל בפעול דלא
 לרף ליתן להקיא מקום אחר לטלטו צו וכשראה יעקב מרח
 הדין מנחמה בפועל נתן לו מקום ושלחם לעשו עכ"ל הקדוש :

ושמתי

ושמתי את ארעך כחול הים וגו' רש"י ז"ל והיכן אמר
 לו כן והלא לא אמר לו אלא ויהיה זרעך כעפר
 הארץ אלא שאמר לו כי לא אעזבך עד אשר אס עשיתי את
 אשר דברתי לך ולא צרהם אמר הרבה הרבה את זרעך ככוכבי
 השמים וכחול אשר על שפת הים עכ"ל ולכאורה איך נותרן
 והלא לדידיה גופא אמר כעפר הארץ ולמה לא התפלל צוה
 שצוטר לו והקטיף יוחר חובל לפי מה שכתב הראשון
 ז"ל צפי וילא צפוק הארץ אשר אתה טובב עליה ונאמר
 ז"ל כי צפוק שטבב עליה היה בית המוקד כמדרש ח"ל
 לא כהצרכם שקראו הר וכח והיא ארץ השמים : שומס
 ומשחווהו של עולם שהיא עובר הארץ ומנוכי היה ומתחצ
 י"ה"ך לארצו הקלחה וכיון שכתן לו עיקר השורש מנויילא
 כל הגבולין שלו וחסו שאמר לו והיה זרעך כעפר הארץ
 ופרט יום וקדונה וגו' ולא אמר לו ככוכבי השמים וכחול
 אשר על שפת הים כמו שאמר לאצרהם אלא רמז לו כמו
 שפטר פרץ לארצו רוחות העולם ומקום שחשה טובב כך
 יפרץ זרעך יום וקדונה לפיכך ונצנה שדרשו והאכלתיך
 כחלה יעקב אביך כחלה בלא וולרים עכ"ל וגם לפי דברי
 ז"ל שדרשו בעפר הארץ הכאמר ליעקב היא לטבח מה עפר
 אינו מתצדק אלא צמים בו מה עפר ונכלה כלי ומתכות בו
 ע"כ תגדל קושייתנו למה לא התפלל צוה שצוטר לו עוד
 קשה צוה חוגרים ז"ל אשריהם ישראל כשהם עולם עולם עד
 לשמים וכשהם יורדים יורדים עד לעפר ע"כ ומה אשריהם
 צירידה חיו אונסם אפילו צירידתם הם צומעלה כעפר ע"ד
 מה עפר אינו מתצדק אלא צימים בו מה עפר ונכלה
 כלי ומתכות בו ועוד יש לומר כעפר ע"ד והארץ לעולם
 עיוורת חבל באייה כתיב בלה ונחרטה חבל חסם צ"י לא
 כליתם רק קיימים לעולמי עולמים קלה חסו אשריהם
 ישראל עכ"ל מתגדל קושייתנו יוחר חס"ל דיעקב היה ירח
 שלא ישמענו צנו אל עשירי לעבדים : כי כן הענין אחר

שהיה ירח שלא יהיה שמוח יגרום החטא כמו שאמר ז"ל
 (צדקות פ"ח) צדאי מדרך טאחר כך ישמענו צצנו כ
 למה לרף עשו להורגם אחרי שלא פשעו כנגדו ומה גם
 שמהטובת המלאכים אליו צאנו אל אחיך היותו עושה
 שוראה פנים של אחות וצדקתה ז' חין השכחה עלמות
 סירד עשו לגדר הכרתה זרעו ומה שאמר בחטלתו והבט
 חס על צנים . צחית הכחה יולדק גם על ההשתעבדות
 או לרד שהכין עלונו צכלי קרצ ומלחמה לא יומלט על
 הרוב מהכחה הגם שאין הכוונה ע"ז ולזה נחמס יעקב
 בחטלתו ולא רפה להוליח דבר מפיו בזה שמשמעו להלדית
 אדרצא הדחגה שלו כי עכץ עפר הארץ יורה על צחית
 השפלות ע"ד חומרים ז"ל חומה ז' כושלו כ"י וכשהם יורדים
 יורדים עד לעפר ואין לך יוחר משפלות עבדים כאומרים וצצנו
 ארם עד צבר השפחה וצצוה"ק אומר פ' ז' ואלך דווללי ללחיה
 צצו לפרטא מלי כדקא ברחם עכ"ל וללד זה לא התפלל
 בלשון שצוטר לו כעפר הארץ . גם לא אמר ככוכבי השמים
 שלא רפה לעלות בגדולת ז"ל מ"ר צמדצ' פ' כ"י ומה רמז
 היה חובו לישראל ושל אחת ככוכבים שחומר והכנס הים
 ככוכבי השמים . בלעם שהיה טובב לישראל ושל אחת כעפר
 שחומר מ"י ומה עפר יעקב : הוטע לא היה ארצה ולא שני
 ושל אחת כחול שחומר והיה נוספר צכ"י כחול הים ולזה
 חפס יעקב אצו יוילי מנוילע כחול הים וצוה הרוחם
 תירון הגון לגוים צפטר חויה"ה ז"ל וירא יעקב פ' כגס
 צגדד להרוג או ליהרוג לזם כנגד ליהרג ירח מאלוד וכנע
 להרוג וייר לו ולזה לא אמר הכתוב מאלוד אחר וייר עכ"ל
 הקדוש ולדבריו כיחא כנגד ליהרג ירח מאלוד וכנגד השתעבדו
 צניו וייר לו ולזה לא אמר הכתוב מאלוד אחר וייר כי נחשבת
 המלאכים אליו צאנו אל אחיך מורה שהיא ערחה פנים של
 אחת ולמה לא היה ירח מאלוד להרוג אחת אלא שהיא
 כחול הים כמו שכתבתי וצוה ירח כחול הים וצוה ירח

ויאמר

ויאמר כי עלה השחר וגו' פ"י צוה"ק דק"ו על
 יתחיל לזרוח צצח אחת דק ונעט ונעט אגרטי להקיא ויחול
 מתחילה לזרוח כמו שחר ואח"כ בלצנה ואח"כ כחונה כו"ש
 וי זאח הנשקפה כמו שחר יפה כלצנה צרה כחונה ואח"כ
 איננה כנגלות חבל לחויה כשנזריח לסס הוא חבל צצח אחד
 כד' שלא יוכלו לקום צאנו האור וכושל' לארם הי"ש צמיה
 צאפילת וחושך ולא ראה אור מנינו אח"כ כשנזריח לו אור חס
 להראות לו צצ"ח כי יבסו עיניו רק ונראין לו תחלה אור דק
 וצעיר ואח"כ יוחר ויוחר עד שהורגל וצוה חס"ל בצרכה כתיב
 אחת תהיה למעלה ולא כתיב למעלה למעלה ובקללה כתיב
 הגה אשר צקרבך יעלה עליך מעלה ומעלה וגו' חא מדה טובה
 מרובה ולפי שהוצרך קללתן סיינו צרכתן וצוה חס"ל לחץ
 קושיית חוספות ז"ל קושה י"ה ד"ה לעולם ז"ל

למה

למה ז' השאל לשנוי אגו' יל"פ ע"ד מ"י מושל וגו' ולדיק
 מצטול וכ"י והנה המלך הזה צא לקלקל ומתק
 צגירם

בזרית יעקב ואיכ אחד שמו ססיה לו בעת השתלחו ולויא
 וזה השאל לשוני כי כאשר ע"י האונקת שהונקת חבל
 כתיב לנש השאל לשוני והוא פלאי כי קס לא בא
 חלקל חלא לתקן ולא הולך ונחם להנחיקו להיות כאשר
 על ידו חבל שמו כשאר לו והדיעו שמו פלאי כי
 העקרות בא ונשורם פלא העליון כידוע נשם
 ועליו עלתה חכה בחפלתה לונר ד' לבאות וגו' עיין
 בספר שערי אורה :

וישקה

יעקב עיניו וירא וגו' יחבן לונר שהכתיב ידוע
 שבו של יעקב שנועלם לו הסתבל חן לחרבע
 לונריו רק לנש הורק לו וכבר החפאר עלמו אחד ון
 בראשונים ותלכו גבי רב שלא הסתבל וינוחו חון לחרבע
 ונחיו ונח הכונע שלא יהיה נעלה ו' חלל חזים יעקב
 בחזות וזוה כתיב וישא יעקב חם עיניו לונר שבפעם
 חלח כשא עיניו ונבלל הדבר חמה שונע שזולת זה שהיה
 ליד לזה לא היה נשאר עיניו להסתבל חולה רק היה עיניו
 הלויים לונעם ואלל עשו כתיב וישא חם עיניו הכתיב הזה
 מדיע לכו גמחו שכ"כ היה שונא ליעקב עד שלא היה יכול
 להסתבל בפניו כי נעבע הרע לשמוח חם העוב רק שהיה
 נכיו של הרשע תלויות לונעם ונודל שנחשו להעוב ולא כשא
 חם עיניו רק כדי לראות הנשים ורוב חלוותו וההנה ונקלקלה
 הסייה וזה שיעור הכתיב וישא חם עיניו וירא חם הנשים
 ופי' שלא כשא עיניו רק כדי לראות הנשים ציפין וכל
 מה שיכולין לדרוש גלאי בחותו רשע דרטיק ודוונה לזה דרשו
 צדיק בפסוק וישא בלעם חם עיניו וירא חם ישראל וגו'
 ופי' כשא עיניו רק כדי להכניס בתן ילדה ח"ח וזה
 כתיב ותהי עליו רוח אלהים וגו' דהא רוח קדישא עילאה
 וינעה עליהו וחספת להון בגדפאה וגו' עכ"ל גם וישא עיניו
 הצי עשו לבכאי חם טעה לבצרת מיד דלא נשקו בכל לכו
 ויל הגור צונגלה רוח בפסוק וירא הון כי חן נודכי
 רשע וגו' חנה רב חיצו מחשכנה עיניהם של רשעים ונראה
 לפי שורחית עיניהם של רשעים עוררת אחת לגיהנם
 וירא וירא צבי האלהים חם צווח האדם וגו' וירא חם חצי
 ננען וגו' וירא עשו כי רעות צווח כנען וגו' וירא חלק בן
 נפור וירא בלעם כי עוב צעיני ד' לבדך חם ישראל וירא
 הון כי חן נודכי כרע חבל מראות עיניהם של לדיקים
 ונפואר לפי שורחית עיניהם של לדיקים ונעלה אחת
 לנעלה העליונה הסי' וישא עיניו וירא והנה שלשה חסמים
 וירא והנה חיל אחר וירא והנה צאר צדקה וירא והנה
 הקנה וירא פתח לפיכך הם שנחיים צורחות עיניהם שנא'
 יראו ימים ושמחו :

וישתחו

אחלה שצב פעמים עד גמחו עד אחיו בשם
 הרצ הגאון ר' **מענדיר** ז"ל כלומר
 שפעם ב"כ השתחוות ופיוקים חזיו ססיה עד סבוליא
 הסנאה עלצו ונעשה בחחיו וחו' עד גמחו עד אחיו ואמר

יש לי רב אחי יהי לך אשר לך עיד ג' דברים אדם רחוק
 ונחנה לחציו או עשיר לעני או כדי שיחשבו או לתקלום
 גמול סתן לו בפעם אחרת נחנה יחר מרובם ח"ח שכל
 השלטה דברים חן מהב צי כי יש לי רב ואיני עמי גס שחמה
 אחי ובלא"ה חבובים זה לזה ואי נשום חקלום גמול יהי לך
 אשר לך וסלך של דגלי שלי עכ"ל או יאמר יש לי רב כיון
 שחמה רב שלי ואני עבדך כבכרות חציו ומה שקנה עבד
 קנה רבו ולמה לי ונחמך יהי לך אשר לך והלואי שלא תקח
 תשלו ע"כ :

לא יקרא שונך עיד יעקב כי חם ישראל יהיה שונך

וגו' והרצ הלדוק ר' **מיכל מודאטשיב**
 ז"ל דידוע שיש צד ויני עבדות
 להצורא ציה ח' בתורה ונחפלה צ' גם בגמיות והנה
 בתחלה לריכין להחיל בתורה ונחפלה ולכצוס צו הילטיא
 כי חף בתורה ונחפלה לריכין לחקור ולהזאר מהילטיא כי
 נוסית הוא לשום חזק פמיה ונחשבה שאינה עונה ולא
 כאשר חיקן זה וצא למדריגה עונה בעצמות ז' חזי רשאו
 להחיל עבדות הצורא ציה גם בצחינת חרלויות ומה
 העבדות בחרלויות ונכונה בשם יעקב והעבדות בתורה
 ונחפלה ונכונה בשם ישראל חסו פי' שונך יעקב כשתרלה
 להיות נקרא בשם יעקב ולעבוד חם הצורא ציה גם
 בחרלויות לא יקרא שונך יעקב כי חם ישראל יהיה שונך פי'
 שחוקן היעז עבדותך ונקודם בצחינת ישראל וחנח
 למדריגה גדולה חזיה לך התחלה בעבדות הנקרא יעקב
 וצום יתרו קשיא על ונה קורין לישראל יעקב ואינו עונה
 עכ"ל :

ותלך

רחל ותקם בלדתה וגומר ילד כיון שאמר ותלך
 חנה חנה חנה חנה ותקם חפ"ל ע"ש מ"ש הרומים ז"ל
 צפ"ח מהלכות רוח ח"ל לפיכך העוברת שהיא נקשה
 לילד ואחר לחתוך העובר צמיעה צין בשם צין ציד מפני
 שהוא כרודף אחרים להורגה ואם הוליא חם רחשו חן
 סגעים צו דחין דוחין נפש מפני כשם חסו עבדו של
 עולם עכ"ל ח"ל הסומע סיוון חכ"ה הולך לבחור זה
 שלא חונח הולד הרי הוא רודף ויילי חם חמו כנפשו
 קנ"ל כיון שטבעו של עולם היא חין דין רודף עליו
 דונטוויא קא רדפי לה ומיני צעורו צמיעה מוחר לחסו
 חעים שהוא ח' שכל ילא לחייר העולם חין שם
 כפס עליו והרחיה נכבף חסה וילאו ילדיה ונחו ונשלים
 דוני ולדות חין שם רולח ומיתה עליו עכ"ל וז"ל ותלך
 רחל היינו שילא לחייר העולם ראשו דהוי כילד וצום
 ותקם בלדתה ולולי זה הי' חוסכין הולד חיצים חיצים
 ולפי מדרש רבותיו ז"ל שתחוונה בלדה עם כל אחד חפ"ל
 ותלך רחל חם החחוונה ואח"כ ותקם בלדתה חם צמיעין
 עכ"ל :

יראו ימים ושמחו : יראו ימים ושמחו : יראו ימים ושמחו : יראו ימים ושמחו : יראו ימים ושמחו :